

Duration 3 Hours

Marks :- 100

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B.:**
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 Attempt any two of the following: 25**
- a. What is Fertility? Explain the factor affecting rate of fertility.
 - b. Explain the factors affecting age at marriage.
 - c. Discuss the causes of high fertility rate in developing countries.
- Q.2 Attempt any two of the following: 25**
- a. What is migration? Explain the different types of migration.
 - b. Explain the Harris-Todaro model of Migration.
 - c. Describe the effects of urbanisation.
- Q.3 Attempt (any two) of the following: 25**
- a. What is population policy? Explain the features of population policy in India.
 - b. Critically examine the Family Welfare Programme in India.
 - c. Explain the importance of Population Projection.
- Q.4 Write note on (any two): 25**
- a. Life table
 - b. Causes of urbanisation
 - c. Methods of family planning

वेळ : ३ तास

एकूण गुण :- १००

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
२. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २५
अ. जनन म्हणजे काय? जननदरावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
ब. विवाहवयावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
क. विकसनशील देशातील जास्त जननदाराच्या कारणांची चर्चा करा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २५
अ. स्थलांतर म्हणजे काय? स्थलांतराचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
ब. स्थलांतराचे हॅरिस-टोडॅरो प्रतिमान स्पष्ट करा.
क. शहरीकरणाच्या परिणामांचे वर्णन करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २५
अ. लोकसंख्या धोरण म्हणजे काय? भारतातील लोकसंख्या धोरणाची वैशिष्ट्ये सांगा.
ब. भारतातील कुटुंब कल्याण कार्यक्रमाचे टिकात्मक परिक्षण करा.
क. लोकसंख्या प्रक्षेपणाचे महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.४ कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा. २५
अ. जीवनपत्रक
ब. शहरीकरणाची कारणे
क. कुटुंब नियोजनाच्या पद्धती
